

"Pastor Marv, we can't revive our church by implementing small groups—we *are* a small group!"

Jaarverslag 2021-2022

Tineke van Alphen-jager, scriba

Het jaarverslag 2020-2021 was het eerste jaarverslag van de classis sinds de vorming van de classis Noord-Holland. Het is te vinden op de website van de classis.

De vraag die ik me bij het terugblikken op het afgelopen classisjaar wederom heb gesteld is: in hoeverre heeft de classis kunnen voldoen aan de verwachtingen en richtlijnen zoals die in de nieuwe kerkorde zijn verwoord?

Als leidraad heb ik daarbij evenals vorig jaar gebruik gemaakt van het document: 'Leve de Classis' (Zie PKN site, Handboek voor de classicale vergaderingen). In dit handboek worden de verschillende ordinanties opgesomd en, wanneer van toepassing, wordt aangegeven wat in het licht van het artikel van de classis verwacht wordt.

Wanneer in het vervolg over het handboek geschreven wordt is dit document, 'Leve de Classis' bedoeld. Evenals in het handboek is de volgorde van de ordinanties van de kerkorde gevolgd. Soms kan een onderwerp zowel onder het ene als onder het andere artikel van de kerkorde behandeld worden, daarin is dan een (arbitraire) keuze gemaakt.

Gebruikte acroniemen:

CV Classicale Vergadering

BM Breed Moderamen

CCV Classicaal College voor de Visitatie

CCBB Classicaal College voor de Behandeling van Beheerszaken

GCBB Generaal College voor de Behandeling van Beheerszaken

CCBG Classicaal College voor de behandeling van Bezwaren en Geschillen

CCO Classicaal College voor het Opzicht

GCTA Generaal College voor de Toelating tot het ambt

GCA Generaal College voor de Ambtsontheffing

1.1 Kerk 2025

De schaalvergroting, van 74 classes naar 11 classes heeft zijn beslag gevonden. De kerkorde is ingrijpend gewijzigd en wordt bij voortduring aangepast en aan elke classis is een classispredikant verbonden. De visitatieregeling is gewijzigd en er is meer aandacht voor mobiliteit van predikanten, om maar enkele zaken te noemen.

1.2 De classicale vergadering en het breed moderamen

Het breed moderamen komt maandelijks bijeen, behalve in de maand juli. Als regel zien de vergaderingen er als volgt uit:

Een lid van het BM leidt een inhoudelijk **thema** in waarover van gedachten gewisseld wordt. Daarna rapporteert ds. Conny Bakhuis, voorzitter van het CCV, over **visitaties** in de classis: voortgang, eventuele problemen, conflicten en vervolgspraken.

De classispredikant schrijft maandelijks een (vertrouwelijke) rapportage van zijn gemeentebezoeken en andere werkzaamheden voor zover die voor het BM relevant zijn. Deze rapportage, de zgn. **bijprater** wordt toegelicht en besproken. Eventueel worden afspraken voor vervolgspraken gemaakt.

De voortgang van **samenwerkingsverbanden** en fusietrajecten wordt besproken. Enkele voorbeelden daarvan zijn: de fusie tussen de protestantse gemeente en de evangelisch lutherse gemeente te Enkhuizen, de hervormde gemeente te Jisp en de protestantse gemeente te Wormer, de fusie tussen de gemeenten te Zuiderwoude en Uitdam en de samenwerking tussen de gemeenten te Slootdorp en te Middenmeer. Vooral wanneer er sprake is van fusie betreft het vaak een langdurig en ingewikkeld proces. Vaak ontvangen de gemeenten hierbij onontbeerlijke professionele ondersteuning.

Een vast agendapunt is ook het **beroepingswerk**. Gemeenten vragen toestemming om het beroepingswerk te mogen starten nadat een solvabiliteitsverklaring is afgegeven door het CCBB. Dit vormt soms de aanleiding voor een gesprek over de mogelijkheid en wenselijkheid van samenwerking. Wanneer het beroepingsproces met succes en overeenkomstig de kerkorde is verlopen verleent het BM approbatie en kan bevestiging of intrede volgen.

Intredes en afscheidsdiensten passeren de revue. Het BM hecht er aan vertegenwoordigd te zijn bij zulke voor de gemeenten belangrijke mijlpalen, hetzij door een lid van het BM, hetzij door een afgevaardigde naar de CV.

Regelmatig gaat het ook over de **financiën** van de classis: jaarrekening, begroting, besteding van classicale fondsen etc.

Op deze wijze probeert het BM samen met de classispredikant en de classicale vergadering invulling te geven aan het **toezicht**, wat onder meer inhoudt:

1. Gemeenten te ondersteunen in hun roeping en signaleren wat er leeft of in de weg staat om aan die roeping gehoor te geven

2. Gemeenten te assisteren bij bestuur en beheer
3. Vroegtijdig verstoorde verhoudingen te signaleren
4. De regie te nemen bij conflicten en hulp inroepen van visitatie
5. Te considereren over (wijzigingen in) de kerkorde

De classicale vergadering geeft dus leiding aan en ziet toe op de classis. In de praktijk worden deze taken goeddeels gedelegeerd aan het breed moderamen en de classispredikant. Hij is de ogen en oren van het BM en de classicale vergadering. Door gemeentebezoeken, zijn voorgaan in de gemeenten van de classis, zijn bezoeken aan predikanten en werkgemeenschappen, zijn regulier overleg met het CCBB en CCV is hij als geen ander bekend met wat er speelt in de gemeenten.

In de **classicale vergadering** kwamen in het afgelopen verslagjaar onder meer aan de orde:

- Nieuwe vormen van geloof en gemeente zijn (pioniersgemeenten)
- De notitie “Als de kerk kleiner wordt”, van Peter Verhoeff
- De nieuwe Bijbelvertaling (NBV21) toegelicht door dr. Matthijs de Jong, projectleider Bijbelvertaling bij het Nederlands Vlaams Bijbelgenootschap
- Eventuele consideraties over voorgestelde wijzigingen in de kerkorde (zie onder)
- Een voorstel tot wijziging van de kerkorde
- Kennismaking met predikanten die hun werk in de classis recent hadden aangevangen
- Vaste agendapunten: Jaarverslagen, financiën, nieuwe afgevaardigden naar de classis en de synode, bijpraten, rapportage door afgevaardigden naar de synode.

Er had tweemaal een reguliere classisvergadering plaats. Eén vergadering werd afgelast in verband met de oplopende aantallen coronabesmettingen. Daarnaast was er het Inspiratiefestival, waarover later meer. In april 2022 werd de vergadering aangevangen met een gezamenlijke maaltijd, dit is zeer goed bevallen en dus voor herhaling vatbaar.

De kerkenraden moeten geïnformeerd worden over wat zich afspeelt in de classis en de classicale vergadering. De E-flits, goed gelezen en gewaardeerd, wordt hoofdzakelijk door de classispredikant gevuld, misschien moet het BM vaker een bijdrage leveren aan de inhoud. Van de afgevaardigden wordt verwacht dat zij goed en regelmatig contact houden met de gemeenten die hen zenden. Het is de vraag of dit gebeurt en of dit contact, dat toch veelal digitaal zal moeten zijn, iets toevoegt aan de onvolprezen E-flits. De classispredikant heeft ook een column, die door veel kerkbladen wordt overgenomen.

De voorzitter van het CCV neemt als adviseur regelmatig deel aan de vergaderingen van het BM. De aanbeveling in het handboek dat ook de voorzitter van het classicale college voor de behandeling van beheerszaken (CCBB) als adviseur deelneemt aan de vergaderingen van het BM wordt niet gevolgd. Wel is er tweemaal per jaar een vergadering van leden van het BM met leden van het CCBB. In het verslagjaar heeft een dergelijke ontmoeting éénmaal plaatsgevonden, maar inmiddels is er afgesproken tweemaal per jaar bijeen te komen, als de

omstandigheden dat toelaten. Het GCBB heeft eind 2021 de 'Richtlijn Solvabiliteit verklaringen' uitgegeven, waarin onder meer wordt toegelicht wanneer het aanvragen van een SV verplicht is (meestal) en wanneer niet, bij voorbeeld bij tijdelijke aanstellingen.

De kerk begint bij de **plaatselijke gemeente**, maar streeft naar verbondenheid van gemeenten met elkaar. De gemeenten moeten elkaar inspireren, adviseren en bemoedigen. De betrokkenheid van gemeenten op elkaar moet grotendeels nog gestalte krijgen. Juist de beperkingen van de afgelopen tijd hebben tot gevolg gehad dat gemeenten zich terugtrokken in de geborgenheid van hun eigen grondgebied. De CV wordt geacht er op toe te zien dat de ontmoeting regelmatig plaatsvindt en kwaliteit heeft. Hier ligt nog een opdracht voor de toekomst. Een gemeente in het volgende dorp voelt vaak even ver weg als een gemeente in een andere classis. Veel gemeenten hebben moeite het hoofd boven water te houden en zijn meer met de korte termijn (hoe overleven wij?) dan met de langere termijn (hoe overleven wij samen, met elkaar?) bezig. Het is twijfelachtig of het zal lukken de betrokkenheid op elkaar aan te wakkeren. In veel gemeenten bestaat de indruk dat een aantal leden de fysieke kerkgang (deels) heeft vervangen door de gestreamde kerkdienst. Deze ontwikkeling heeft onvermijdelijk ten gevolge dat de betrokkenheid op de lokale kerk en haar leden afneemt en op de buurgemeente in nog sterkere mate.

1.3 De classispredikant

De functie van **classispredikant** en de manier waarop ds. Peter Verhoeff invulling geeft aan die functie is voor de gemeenten in de classis heel heilzaam. Wij zijn blij met de classispredikant. Nooit eerder is er zo'n helder zicht geweest op wat zich afspeelt in de gemeenten van onze classes. In het jaargesprek dat enkele leden van het BM met de classispredikant hebben is dit ook zo uitgesproken. We hebben de indruk dat gemeenten de weg naar 'hun' classispredikant goed weten te vinden. In deze moeilijke tijd hoeven gemeenten zich niet aan hun lot overgelaten te voelen.

Naast een jaarverslag en een 4-jaarsoverzicht is van de hand van Peter Verhoeff de nota: '**Als de kerk kleiner wordt**' verschenen. De nota is in de classis en in den lande goed ontvangen en is in veel gemeenten onderwerp van gesprek geweest en heeft daar hopelijk geleid tot bezinning op de toekomst.

De aanspreekbaarheid en de professionaliteit van de classispredikant leiden er helaas nog al eens toe dat de landelijke kerk en de dienstenorganisatie een **beroep doen op de classispredikant** voor het bemensen van commissies en werkgroepen. Het BM heeft de classispredikant op het hart gedrukt hieraan zo nodig weerstand te bieden.

Ook bij het in gang zetten van **samenwerkingsvormen** speelt de classispredikant een belangrijke signalerende en stimulerende rol, hij ziet vaak in een vroeg stadium dat aan een vorm van samenwerking niet te ontkomen is en dat het aanbevelenswaardig is om het proces in gang te zetten op het moment dat nog van enige bestuurskracht gesproken kan worden.

1.4 Het beleidsplan van de classicale vergadering

De CV van Noord-Holland heeft een **beleidsplan** en in het BM wordt op gezette tijden gereflecteerd over het beleidsplan en over de vraag of het daarin geformuleerde beleid ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd en of aanpassingen noodzakelijk zijn. Verkiezing

In het vervolg van het handboek (Leve de Classis) wordt de rol van de classicale vergadering per ordinantie besproken. Dezelfde indeling wordt in dit jaarverslag gevolgd.

2.1 Ordinantie 1: het belijden

Onder dit hoofdje wordt ook het consideratieproces aan de orde gesteld. Er is in het verslagjaar geconsidereerd over de verkiezing van extra leden van generale synode uit de groep geestelijk verzorgers (ordinantie 4-24-1 en ordinantie 4-26-6) en over de verkiezing van de preses van de generale synode uit alle ambtsdragers van de kerk (ordinantie 4-26-2). Over beide voorstellen werd positief geconsidereerd, met de aanbeveling dat bij het voorstel over de verkiezing van de preses maximale transparantie bij de werving en selectie van deze functionaris betracht zou worden. Afgevaardigden uit de groep geestelijk verzorgers worden door de beroepsgroep voorgedragen, het gaat dan over bij voorbeeld luchthavenpastoraat, gevangenenpastoraat en geestelijk verzorgers bij andere instellingen.

2.2 De gemeenten

Gemeenten zijn in het verslagjaar **gefuseerd**: Als voorbeeld: de Evangelisch Lutherse Gemeente te Enkhuizen is gefuseerd met de Protestantse gemeente te Enkhuizen. De Hervormde Gemeente te Jisp is gefuseerd met de Protestantse Gemeente te Wormer. Fusieprocessen zijn tijdrovend en ingewikkeld, bijzondere expertise is vereist. Gelukkig kan de hulp ingeroepen worden van een gemeenteadviseur of een in de materie gespecialiseerd bureau.

Er zijn ook gemeenten die besluiten om **samen een predikant te beroepen**, zonder over te gaan tot fusie. Dat is bij voorbeeld gebeurd bij de PG te Slootdorp en de PG te Middenmeer die samen een predikant hebben beroepen.

De Gereformeerde kerk te Loosdrecht zal in de nabije toekomst deel gaan uitmaken van de wijk Bethlehemkerk van de Protestantse Gemeente te Hilversum.

De classispredikant muntte de term 'krimpmanagement' Gemeenten krimpen en komen daardoor vaak in de problemen of willen anticiperen op problemen in de toekomst. Signalen over die problemen bereiken ons ook via het CCBB. De classis Noord-Holland wil deze signalen serieus nemen. In ons beleidsplan hebben wij uitgesproken dat wij een classis willen zijn van gemeenten voor gemeenten. Dat was voor de classispredikant mede de aanleiding om een handreiking te schrijven: **'Als de kerk kleiner wordt'** De handreiking is bedoeld voor kerkenraden en gemeenten die merken dat zij kleiner worden en nadenken over de vraag hoe zij verder kunnen. Uiteraard beseffen wij dat er meer nodig is dan een handreiking maar

zij kan helpen om het gesprek in eigen kring op gang te brengen en vooral: om de mogelijkheden die er zijn op een overzichtelijke manier in kaart te brengen. Het BMCV, het CCBB en de classispredikant zijn graag voor overleg en advies beschikbaar, want generieke oplossingen zijn er niet, het gaat altijd om maatwerk.

2.3 Het ambt en andere diensten

In de Gids voor het Beroepingswerk die op de website van de PKN is te vinden wordt het **beroepingsproces** stap voor stap toegelicht. De meeste gemeenten geven er blijk van deze gids bij het beroepingswerk te gebruiken. Wanneer het BMCV een gemeente toestemming geeft om het beroepingswerk aan te vangen wordt ook altijd gewezen op het bestaan van deze gids. Tevens ontvangen gemeenten een model-vragenlijst ter invulling en een sjabloon voor het met de predikant op te stellen werkplan. Inmiddels is ook bij het beroepen van een voltijdpredikant het opstellen van een werkplan verplicht. Nadat de gemeente zich bezonnen heeft op de vorm en inhoud van de vacature wordt aan het CCBB de vraag gesteld of de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Dit jaar publiceerde het CCBB een Richtlijn solvabiliteit verklaringen waarin de situaties worden geschetst waarin de solvabiliteit verklaring noodzakelijk is en de verdere gang van zaken in het proces uiteengezet worden. Wanneer het voornemen bestaat een predikant in deeltijd te beroepen kan de gemeente gestimuleerd worden samen te werken met een naburige gemeente zodat een klein dienstverband kan worden voorkomen. Incidenteel komt het voor dat een predikant intreedt zonder dat approbatie is gevraagd en verleend. Met de afdeling predikantstraktementen is overeengekomen dat zij de gemeenten wijzen op de verplichting tot het aanvragen van approbatie. Het is een aandachtspunt op het invulformulier 'Melding bevestiging predikant gewone werkzaamheden'.

Predikanten die 'nieuw' zijn in de classis worden uitgenodigd een classicale vergadering bij te wonen, waar zij iets over hun verleden en over hun toekomstplannen kunnen vertellen.

Naast predikanten voor gewone werkzaamheden zijn er ook predikanten geestelijk verzorger en predikanten met een bepaalde taak. Ook bij een beroep op een predikant die werkzaam is in een instelling moet approbatie van de classis gevraagd worden. Een predikant kan aan een gemeente verbonden worden maar ook een verbinding aan de classis is mogelijk. Beide situaties deden zich dit jaar voor. Eén predikant werd als geestelijk verzorger verbonden aan de politie en wel in het bijzonder ten behoeve van het team Veilig en Gezond werken, Eenheid Noord-Holland. Een andere predikant werd beroep door de Algemene Kerenraad Amsterdam voor werk onder de LHBTI+ gemeenschap.

Ook is aan enkele **kerkelijk werkers** preekconsent verleend. Sommigen van hen ontvingen van het BM de bevoegdheid tot het bedienen van het H. Avondmaal en in een enkel geval tot het bedienen van de doop. Kerkelijk werkers die een preekconsent hebben ontvangen, zijn gehouden de **supervisie** c.q. begeleiding te aanvaarden van een supervisor. Een supervisor heeft de rol en taak van collega-mentor en begeleider van een kerkelijk werker uitsluitend op het terrein van het voorgaan in de eredienst. Supervisie vindt plaats volgens een door de commissie preekconsenten opgesteld protocol dat te vinden is op de website van de PKN

Soms is er een **conflict** in een gemeente. In dat geval wordt met alle middelen getracht te bemiddelen om tot een oplossing te komen. Helaas blijkt verzoening soms niet mogelijk en blijft het conflict bestaan. Het BM kan dan aan het Generale College voor de Ambtsontheffing de vraag voorleggen of de predikant de gemeente nog wel met stichting kan dienen. In één gemeente speelde al lange tijd een dergelijk conflict. Tenslotte heeft de predikant de burgerlijke rechter gevraagd een uitspraak te doen.

De synode van de Protestantse Kerk is een proces gestart rond het ambt. Aanleiding was een notitie over pioniersplekken. Er ontstond een mozaïek van kerkplekken binnen de Protestantse Kerk in Nederland. In een aantal pioniersplekken waaraan geen predikant verbonden was wilden mensen zichzelf of hun kinderen laten dopen, ook in onze classis was dat het geval. Dat riep de vraag op of de pionier dat mag doen, ook al is hij of zij dus geen predikant. Ook kleinere gemeenten vroegen om nadere bezinning over de positie van kerkelijk werkers die preek- en sacramentsbevoegdheid krijgen voor een beperkte tijd en plaats. De synode bezint zich nog op deze en andere vragen rond het ambt. Zie het rapport: 'Geroepen door Christus' op de site van de PKN

2.4 De ambtelijke vergaderingen

Het breed moderamen vergadert maandelijks, behalve in juli.

De classis vergadert als regel viermaal per jaar. In het afgelopen jaar is te gevolge van de Covid pandemie tweemaal regulier vergaderd. In juni werd een Inspiratiefestival gevierd. Het was een prachtige dag waarop bijna 200 taakdragers uit een kleine 70 gemeenten meer deelden dan hier kan worden vermeld. Juist op de punten waar bijna alle gemeenten mee bezig zijn (samenwerken, geloofsgesprek, jongeren in de kerk, duurzaam kerk zijn en onze kerkgebouwen) werd veel vooruitgang geboekt. Het is niet teveel om te zeggen dat allen rijker naar huis gingen dan ze kwamen. Degenen die er niet waren hebben een inspirerende dag gemist. Velen hebben aan het welslagen van deze dag bijgedragen, maar de naam van Aad Hofland die de coördinator van deze dag was mag hier niet onvermeld blijven.

2.5 De eredienst

Het BM is van mening dat kerkelijk werkers die in een instelling werkzaam zijn daar in principe ook het Avondmaal mogen bedienen. Het BM heeft die toestemming enkele malen verleend.

Het leven speelt zich meer en meer online af. Veel gemeenten beschikken over faciliteiten die het mogelijk maken een dienst online te volgen of in een later stadium te streamen. Gemeenten hebben geconstateerd dat het aantal bezoekers van kerkdiensten mede hierdoor nog niet het niveau van voor het uitbreken van de Coronapandemie heeft bereikt. Gevreesd moet worden dat de betrokkenheid op de gemeente afneemt bij toenemend online kerkbezoek.

2.6 Het opzicht

In de afgelopen periode openbaarde zich een probleem bij de rapportage van visitaties naar het BM: Wanneer een kerkenraad een visitatie aanvraagt of het CCV die zelf start en de uitkomst de kerkenraad onwelgevallig is, kan de kerkenraad doorzending van het rapport naar het BMCV blokkeren zonder dat daartegen kerkordelijk iets te doen is.

Doorzending van het rapport *kan* evenwel zeer wenselijk zijn. Het BMCV kan immers bestuurlijke maatregelen treffen om zaken die in de visitatie aan het licht gekomen zijn op te lossen. De classicale vergadering van Noord-Holland acht dit een zeer onwenselijke consequentie van staande regelgeving.

De classicale vergadering van Noord-Holland heeft daarom een aanvulling in ordinantie 10-5-10 voorgesteld, dat in eerste lezing is aangenomen:

10-5-10 oud	10-5-10 nieuw
10. Visitatoren doen van hun visitaties schriftelijk verslag aan het classicale college voor de visitatie, dat een afschrift daarvan doet toekomen aan de betrokken kerkenraden.	10. Visitatoren doen van hun visitaties schriftelijk verslag aan het classicale college voor de visitatie, dat een afschrift daarvan doet toekomen aan de betrokken kerkenraden. Na overleg tussen de voorzitter van het college en de classispredikant kan het verslag ook aan het breed moderamen worden toegezonden.

Dit voorstel moet nog in tweede lezing bekrachtigd worden.

In dit kader kan ook vermeld worden dat het BM de gemeenten heeft aangespoord om vertrouwenspersonen te benoemen tot wie men zich kan wenden voor het melden van mogelijke gevallen van grensoverschrijdend gedrag. Overwogen wordt om in classicaal verband een cursus aan te bieden voor potentiële vertrouwenspersonen.

2.7 Vermogensrechtelijke aangelegenheden

De financiën van de classicale vergadering zijn aan de orde geweest in de vergaderingen van de classis. De begroting en gecontroleerde jaarrekening zijn voorgelegd aan het CCBB.

2.8 De behandeling van bezwaren en geschillen

Er zijn geen bezwaren en / of geschillen die in dit kader aandacht verdienen

2.9 Opleiding en vorming van predikanten

Zie 2.3 Het Ambt en andere diensten

2.10 Oecumene

Er zijn geen te melden ontwikkelingen

Tineke van Alphen-Jager, scriba

Slot.

Er is veel werk in de Wijngaard en er zijn meestal weinig arbeiders. Krimpmanagement dus.

Gelukkig is de mens -de kerk- die kan zeggen:

Als Gij niet zijt
de grond waarop ik sta
de bron waaruit ik put
de einder waarheen ik ga-
als Gij niet zijt
waar blijf ik dan
in tijd en eeuwigheid

Peer Verhoeven, Liedboek 926

© 2009 by Randy Glasbergen.
www.glasbergen.com

**"Wireless communication is nothing new.
I've been praying for 75 years!"**